

USNESENÍ

Krajský soud v Brně, soud pro mládež, rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 23. ledna 2020 v trestní věci **odsouzeného L.D.**, nar. XXXXX, trvale bytem XXXXX, t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici XXXXX, o návrhu odsouzeného na povolení obnovy řízení,

takto:

Podle § 283 písm. d) trestního řádu se návrh odsouzeného L.D., nar. XXXXX, na povolení obnovy řízení ve věci vedené u Krajského soudu v Brně soudu pro mládež pod sp. zn. 2 Tm 2/2017 **zamítá.**

Odůvodnění:

1. Odsouzený L.D. byl rozsudkem Krajského soudu v Brně, soudu pro mládež, ze dne 22. 6. 2017 uznán vinným proviněním výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku a zločinem vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. i) trestního zákoníku, kterých se dopustil jednáním podrobně popsáním ve výroku citovaného rozsudku a za tuto trestnou činnost a za sbíhající se trestnou činnost, kterou byl pravomocně uznán vinným rozsudkem Okresního soudu v Břeclavi ze dne 19. 2. 2016, č.j. 2 T 182/2015-93, mu byl podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku za použití § 43 odst. 2 trestního zákoníku uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 17 roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. d) trestního zákoníku zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou, to vše za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu v Břeclavi ze dne 19. 2. 2016, č.j. 2T 182/2015-93, včetně navazujících rozhodnutí ve smyslu § 43 odst. 2 trestního řádu. Obžalovanému bylo dále podle § 99 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku uloženo ochranné léčení sexuologické formou ambulantní. Podle § 228 odst. 1 trestního řádu mu bylo uloženo zaplatit poškozené Všeobecné zdravotní pojišťovně České republiky na náhradě škody částku 523,- Kč a poškozená M.Š. byla dle § 229 odst. 1 trestního řádu odkázána s nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních. Rozsudek nabyl právní moci dne 19. 9. 2017, kdy bylo podle § 256 trestního řádu odvolání obžalovaného zamítnuto usnesením Vrchního soudu v Olomouci, soudu pro mládež, ze dne 22. 6. 2017, č. j. 2 Tm 2/2017-1489.
2. Návrhem ze dne 31. 10. 2019, podrobně odůvodněným ustanoveným obhájcem, odsouzený (mimo jiné) požádal o povolení obnovy řízení shora citované trestní věci. Svůj návrh založil především na jím nově předloženém důkazu, a to metodice „Ověření a zdokonalení metody pachové identifikace“ (dále jen Metodika) České zemědělské univerzity v Praze doplněné přípisem Spolku Šalamoun Ústavnímu soudu ČR dne 28. 8. 2018, jehož součástí byl Znalecký posudek z oboru zemědělství, kynologie vypracovaný v jiné trestní věci (Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně, sp. zn. 69 T 6/2016) a konečně Zprávou o průběhu testování reliability metody pachové identifikace prováděné speciálně vycvičenými služebními psy Policie České republiky ze dne 21. 5. 2015 (dále jen Zpráva). Odsouzený má (ve zkratce) za to, že s ohledem na nové vědecké poznatky vyplývající z Metodiky, které považuje za zcela přelomové a především v době provádění pachové identifikace v jeho trestní věci neznámé, je prakticky vyloučena využitelnost pachové identifikace v jeho trestní věci, která byla prováděna podle Pokynu č. 9 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky ze dne 1. 7. 2009. Následně odsouzený znovu hodnotí důkazy, na základě kterých bylo rozhodnuto o jeho vině, a poukazuje na to, že zbylé důkazy bez pachových stop nepostačují k dovození viny konkrétní osoby bez důvodných pochybností a nepostačují ani k náležitému objasnění věci. Odsouzený poukazuje dále na formální chyby, které se objevily ve

znaleckém posudku znalce Kloubka. Má za to, že tyto s přihlédnutím k množství pochybení a nesrovnalostí nelze posuzovat jako chybu v přepisu, ale lze vyvodit závěr o tom, že policejní orgány měly ve vedení pachových vzorků osob naprostý zmatek. Odsouzený tak navrhl, aby byla obnova řízení povolena, aby bylo rozhodnuto o vrácení věci státnímu zástupci k došetření. U veřejného zasedání pak obhájce obžalovaného podrobně rozvinul argumentaci obsaženou v podaném návrhu, zejména v tom směru, že dle názoru obhajoby již původní závěr o vině obžalovaného učiněný nalézacím soudem nebyl rozhodně postaven na ničím nepřerušovaném řetězci nepřímých důkazů.

3. U veřejného zasedání bylo ve smyslu § 213 odst. 1 trestního řádu provedeno dokazování všemi listinnými důkazy předloženými obhajobou, a to shora citovanou Metodikou a s ní související Zprávou, přípisem spolku Šalamoun, Znaleckým posudek z oboru zemědělství, kynologie vypracovaného v trestní věci Krajského soudu v Brně, pobočka ve Zlíně, sp. zn. 69 T 6/2016, a rozhodnutím Ústavního soudu ČR III. ÚS 905/17 v jiné trestní věci.
4. Podle § 278 odst. 1 trestního řádu obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem nebo trestním příkazem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody nebo na vydání bezdůvodného obohacení, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru k povaze a závažnosti trestného činu nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu.
5. Těžiště argumentace odsouzeného leží v údajné nepoužitelnosti kriminalistické metody pachové identifikace v jeho trestní věci, a to ve světle nových vědeckých poznatků vyplývajících z Metodiky. K charakteru tohoto důkazu, si soud nejprve dovoluje citovat a poukázat na část odůvodnění rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci v jiné trestní věci (usnesení ze dne 13. 6. 2019, č. j. 1 To 65/2017-4342), který se touto otázkou podrobně zabýval již dříve.
6. *Z odst. 46: Ze zprávy o průběhu testování reliability metody pachové identifikace prováděné speciálně vycvičenými policejními psy Policie ČR vyplynulo, že vlastní testování schopností psů identifikovat individuální pachy osob mělo probíhat v období ledna – října 2013 ve výcvikovém středisku PPCR v Plzni. Přestože se původně předpokládalo testování psů na jednotlivých krajských pracovištích, z organizačních důvodů mělo být pak provedeno při periodickém přezkoušení psů ve výcvikovém středisku, aniž se podařilo testovat všechny psy, případně došlo ke zmaření podmínek experimentu. Zpráva také zmiňuje napjatou atmosféru celého experimentu a odmítání psů odůvodnit se mu podrobit, když došlo k narušení spolupráce mezi nimi s tím, že ve většině případů bylo možno provádět sběr dat pouze na psech z majetku univerzity. Pracovníci realizačního týmu od počátku poukazovali na svůj názor ve vztahu k nekorektnosti způsobu provádění komparace a možnosti úmyslného či neúmyslného ovlivnění psů.*
7. *Z odst. 47: Schopnost speciálně vycvičených psů ztotožňovat pachy lidí je skutečně výjimečná. Psa je ovšem k takové činnosti třeba vycvičit, ne každý pes se k takovému typu výcviku hodí. Samostatnou částí výkladu je pak systém učení a výcviku psů a jejich testování a provádění pachové identifikace. Jednou z částí uvedených výkladů je rozbor tzv. Clever Hans efektu, jenž vychází z ověřování skutečností inteligence koně (tzv. chytrého Hanse) na počátku 20. století, experimentální postupy s předpokládaným výsledkem, že jim předváděné výkony byly odvozeny z pozice jeho trenéra a jeho nevědomého ovlivnění. Tento efekt měl být předmětem dalších bádání zjednodušeně s tím výsledkem, že existuje potencionální nebezpečí, že různými i mimovolnými gesty by mohlo být zvíře, a v tomto případě pes, při své činnosti ovlivněno. Podle uvedené Zprávy samotný striktní závěr zkoumání vycházel z hodnocení testování psů, kteří jednak nebyli psi z podstatné části služebními, tedy speciálně vycvičenými, jednak šlo o výsledky značně omezeného rozsahu testů, z nichž byl dovozen závěr nedostatečnosti spolehlivosti způsobu doposud prováděné pachové identifikace, opřený právě o možnost vědomého či nevědomého ovlivnění psa ze strany psovoda při takové činnosti. Tyto závěry, zjevně ve snaze co nejlépe zobjektivizovat další proces pachové identifikace jako důkazního*

prostředku, našly svůj odraz v úpravě postupů olfaktorické identifikace, uvedené v pokynu policejního prezidenta č. 313/2017.

8. Z odst. 47: Zpracovatelé projektu, jak vidno z obsahu Zprávy, si vzali za úkol posoudit mimo jiné i takové podmínky ovlivnění objektivitu výkonu psa, ač již na počátku poukázovali na nekorektnost dosavadních postupů a své přesvědčení, vycházející z teorie možného mimovolného ovlivnění psů. Předcházeli tak výsledky samotného testování. Své závěry pak opřeli jen o omezené množství testů, které nebyly provedeny na speciálně provedených psech, případně nikoliv ve větší míře, ať samotná podstata zkoumání měla směřovat právě k hodnocení schopností psů se speciálním výcvikem. Je totiž opakovaně v materiálech zdůrazňováno, že specifický výcvik je základní podmínkou řádného výkonu psa k pachové identifikaci.
9. Z odst. 47: Z této soudní praxe v trestních věcech, jež byly předmětem rozhodování Vrchního soudu v Olomouci, je možno zmínit usnesení tohoto soudu ze dne 12. 12. 2018, č. j. 4 To 49/2018-2384, jímž byla zamítnuta stížnost odsouzeného M.B. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 5. 2018, č. j. 50 T 6/2015-2327, jímž byl zamítnut návrh odsouzeného o povolení obnovy řízení. I v tomto případě byl návrh opřen o potřebu přehodnocení závěrů důkazních prostředků ve formě pachové identifikace na základě nových vědeckých poznatků. Z obsahu jejich hodnocení je pak zřejmé, že takové podklady měly být hromadně doručeny všem soudcům Ústavního soudu ČR s argumentací, že se jedná obecně o metodu vědecky překonanou (což je zcela v rozporu s výše uvedeným). Hodnotící závěry ve vztahu k významu těchto předkládaných odborných zkoumání a navozené změny v postupech pachové komparace nemohou být důvodem k hodnocení původního dokazování jako nevhodného v návaznosti na podrobný rozbor problematiky i důkazní závěry v konkrétním řízení. Současně byl podroben značné kritice posudek nově použitý jako listinný důkaz vypracovaný jedním z členů řešitelského týmu odborného zkoumání provedeného Českou zemědělskou univerzitou v Praze a v návaznosti na další důkazní argumenty jeho závěry neshledal správnými. Vrchní soud v Olomouci v této věci při rozhodování o podané stížnosti podrobně hodnotil výsledky experimentálního výzkumu i předložený revizní znalecký posudek, jenž z nich vycházel, neshledal posuzovanou metodiku vůbec za obsahující nové vědecké poznatky, ale jen jeden z možných pohledů na metodu pachové identifikace. V této věci Ústavní soud ČR posuzoval důvodnost ústavní stížnosti, založenou mimo jiné na stejných námitkách a usnesením ze dne 23. 4. 2019, sp. zn. IV. ÚS 878/19, ji zamítl.
10. S výše uvedenou argumentací ve vztahu k Metodice a Zprávě se zdejší soud zcela ztotožňuje. Vyplyvá ze samotné Zprávy, že předmětný výzkum a závěry Metodiky byly založeny majoritně na testování psů, kteří nebyli psy speciálně vycvičenými, policejními. I z laického hlediska už tato samotná skutečnost vzbuzuje relevantní pochybnosti o jejich závěrech a doporučeních, ke kterým zpracovatelé Metodiky dospěli. Přesto, ve vztahu k této konkrétní trestní věci odsouzeného L.D. soud považuje za vhodné vypořádat s hypotézou tzv. Clever Hans efektu, tedy se závěrem z Metodiky plynoucím, že by služební pes při provádění konkrétní komparace mohl být, ať již úmyslně či mimovolně, ovlivněn svým psovodem, který má ještě před zahájením komparace povědomost o tom, který z pachových vzorků je tzv. zájmový, tedy který náleží předpokládanému pachateli.
11. V rámci prověřování vraždy M.J. byla kromě odsouzeného natipována celá řada osob (L.O., V.B., L.B., M.S., T.B., Z.H., P.H., L.M., M.S., T.L., V.S., B. Š., L. Š.), kterým byly odebrány pachové vzorky (dále jen PVO) za účelem provedení jejich komparace s pachovými stopami (dále jen OPS) zajištěnými na místě činu. V rámci provádění prvotní pachové komparace tak nikdo, a tedy ani psovod, neměl a ani nemohl mít povědomost o tom, kdo je podezřelým a u kterých PVO a OPS by měl pes označit shodu. Případný tzv. Clever Hans efekt tak vůbec nepřipadá do úvahy.
12. Při těchto prvotních komparacích prováděných v měsíci červnu 2015 pak byla zjištěna shoda v jednom jediném případě. Dne 4. 6. 2015 pes Marika určil shodu mezi OPS 376/15/3 (pachová stopa zajištěna R.I. dne 7. 3. 2015 na rukojeti kuchyňského nože) a PVO 197/15 (PVO zajištěna u odsouzeného Mgr. Ch. dne 17. 3. 2015). V této souvislosti je pak nutno dát zapravdu odsouzenému v tom směru, že ve znaleckém posudku JUDr. Martina Kloubka je nesprávně označená osoba, která snímala PVO odsouzeného, stejně jako datum snímání. Stejně tak je nesprávně číselně

2/2017

označená PVO, u které byla zjištěna shoda s OPS 376/15/13 (PVO 162/15 namísto správného PVO 197/15). Znalec pochybil i ohledně číselného označení PVO M.S., L. B. a V.B.. Na rozdíl od odsouzeného však soud uvedené pokládá za zjevné formální chyby v přepisu, nikoliv za chyby faktické. Primárním důkazním pramenem při pachové komparaci není znalecký posudek, ale samotná jednotlivá odborná vyjádření a při porovnání uvedených, tedy znaleckého posudku a těchto odborných vyjádření je tato skutečnost naprosto zřejmá. Rozhodně z ničeho nevyplývá, že policejní orgány měly ve vedení PVO naprostý zmatek, jak odsouzený uvádí.

13. Je-li v doplnění návrhu na povolení obnovy řízení odsouzeného ze dne 22. 11. 2019 argumentováno nálezem Ústavního soudu ČR III. ÚS 905/17, ze kterého vyplývá, že jeli možno konstatovat vysoký stupeň pravděpodobnosti, resp. plně odůvodněný předpoklad o tom, že by na základě nových skutečností a důkazů mohlo dojít ke změně původního rozhodnutí, je na místě rozhodnout o povolení obnovy řízení, soud konstatuje, že z dokazování provedeného u veřejného zasedání žádný takový odůvodněný předpoklad nevyplývá. Metodiku ve světle shora uvedeného soud nepokládá za žádný nový vědecký poznatek, který by mohl jakýmkoliv způsobem zpochybnit pohled soudu na použitelnost metody pachové identifikace v této trestní věci.
14. Zabývá-li se obhajoba v podaném návrhu znovu podrobně hodnocením důkazů učiněných nalézacím soudem v původním rozhodnutí a verifikovaným rozhodnutím soudu odvolacího, soud zdůrazňuje, že podstatou řízení o povolení obnovy řízení je posoudit, zda tzv. novoty, tedy důkazy nové či soudu dříve neznámé, jsou způsobilé, ať již samy o sobě či ve spojení s důkazy dříve známými, přivodit jiné rozhodnutí ve věci. Není účelem tohoto řízení znovu dle § 2 odst. 5 provádět veškeré dokazování či znovu ve smyslu § 2 odst. 6 trestního řádu všechny důkazy hodnotit.
15. Odsouzeným předložené listinné důkazy, a to zejména Metodiku a Zprávu lze, jak shora uvedeno, nepochybně označit za tzv. novoty. Z výše uvedeného je však zřejmé, že tyto nemohou ani samy o sobě ani ve spojení se skutečnostmi či důkazy známými dříve odůvodnit jiné rozhodnutí ve věci. Jelikož tak nebyly shledány důvody pro povolení obnovy řízení ve smyslu § 278 trestního řádu, soud v souladu s § 283 písm. d) trestního řádu rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení a návrh odsouzeného zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení je stížnost přípustná do tří dnů ode dne doručení písemného vyhotovení Vrchnímu soudu v Olomouci, soudu pro mládež, prostřednictvím Krajského soudu v Brně, soudu pro mládež.

Brno 23. 1. 2020

Mgr. Adam Kafka v. r.
předseda senátu